

ข้อบังคับ

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อบังคับ
การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ วรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
จึงตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้
ประกาศใช้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“สภา” หมายความว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญ

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติและให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการสภานิติบัญญัติ
 แห่งชาติด้วย

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ข้อ ๔ ให้ประธานสภารักษาราชการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบ
 เพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภา เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภา

ข้อ ๖ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ก่อนที่จะดำเนินการเลือกประธานสภานั้น ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาต่อที่ประชุมสภา

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเป็นการลับ โดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคน โดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกจำนวนห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคนและมีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองเกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้สมาชิกลงคะแนน

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุมสภา และสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลาย บัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

ข้อ ๗ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาจำนวนสองคนให้เลือกรองประธานสภา คนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สองต่อไปตามลำดับ

ข้อ ๘ ในการเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ เมื่อได้เลือกประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยัง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและเลขาธิการ

ข้อ ๑๐ ประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๖)
- (๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้

ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๑ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการ อันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติกิจการตามที่ประธานสภามอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ในกรณีที่มีรองประธานสภา ให้รองประธานสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาตามลำดับ
ที่เรียงไว้ในข้อ ๗

ข้อ ๑๒ เลขานุการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมสภา และนัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก
- (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการ
เข้าปฏิบัติหน้าที่
- (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๔) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง
- (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๖) รักษาสรรพเอกสารและข้อมูลของสภา
- (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้
- (๘) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย
และข้อบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๙) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การประชุมสภา

ส่วนที่ ๑

วิธีการประชุม

ข้อ ๑๓ การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิก
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้ประชุมลับ
ก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมที่เป็นการเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบ
ที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง
หรือวิทยุโทรทัศน์ เครื่องขยายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์วงจรปิดภายในบริเวณสภา และล่ามภาษามือ
ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมสภาทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุม ได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก รัฐมนตรี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธาน และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

ข้อ ๑๔ การประชุมให้เป็นไปตามกำหนดที่สภามีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่เหมาะสมจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาให้เรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๕ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านั้น หรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๔๒ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ ตามที่เห็นว่าจำเป็น หรือสมควร

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีการนัดประชุมตามข้อ ๑๕ หรือข้อ ๑๖ แล้ว อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร

ข้อ ๑๘ การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

ข้อ ๑๙ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานอาจอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาส่งเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงภายในสามสิบวัน และแจ้งให้สมาชิกทราบ

ข้อ ๒๐ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกคราว และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมสภายืนขึ้นจนกว่าประธานจะได้นั่งลง

ข้อ ๒๑ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ข้อ ๒๒ เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมหรือพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว ประธานสภาและรองประธานสภาไม่อาจมาประชุมได้ ให้เลขาธิการแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบ ในกรณีเช่นนี้ให้เลขาธิการขออนุมัติที่ประชุมสภา เพื่อเชิญสมาชิกผู้มียุสสุกซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภา เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภา เพื่อดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุม ครั้งนั้น โดยให้นำความในข้อ ๖ ยกเว้นความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการลงคะแนน เลือกประธานเฉพาะคราว ให้กระทำเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๖๖

ข้อ ๒๓ ในการประชุม ให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระ การประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมสภา จะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธาน

ข้อ ๒๕ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมสภา ให้ประธาน พิจารณาอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้นก็ได้

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่สภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ต้องรายงาน ผลการปฏิบัติงานต่อสภา ให้ผู้แทนขององค์กรนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมสภาได้ เมื่อประธานอนุญาต

ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๒๕ ข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ และข้อ ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๗ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมสภาในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบ องค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้มอบหมายให้รองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม

ข้อ ๒๘ รายงานการประชุมเมื่อคณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรองให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ณ ที่ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ประกาศกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจสอบได้

รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาประชุม และที่ขาดประชุม บันทึกผลการแสดงตน และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนโดยเปิดเผยซึ่งปรากฏรายชื่อสมาชิก

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ถ้าคณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๙ ในการตรวจรายงานการประชุมครั้งใด ถ้ามีผู้ใดกล่าวถ้อยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มีการถอนหรือถูกสั่งให้ถอนถ้อยคำหรือข้อความนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาว่าสมควรจะตัดถ้อยคำหรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่ ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า “มีการถอนคำพูด” หรือ “ถูกสั่งให้ถอนคำพูด” แล้วแต่กรณี ไว้ในรายงานการประชุมครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่ตัดออก ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

ข้อ ๓๐ รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๒๘ วรรคหนึ่งแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องแถลงต่อที่ประชุมสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๓๑ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุม ที่ยังมีได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง หรือเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ให้เลขาธิการบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๓๒ สภาอาจมีมติให้จดยางานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

ข้อ ๓๓ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่

ข้อ ๓๔ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่มีการกล่าวหรือปรากฏในการประชุมได้

ข้อ ๓๕ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุม รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีมติของสภาให้เปิดเผยและข้อความที่ห้ามโฆษณาตามข้อ ๓๔

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๓๖ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาและต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๗ ญัตติตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๘ ญัตติขอให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดคณะหนึ่งหรือญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ญัตติตามวรรคหนึ่ง กรณีขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญแล้วแต่กรณีนั้น จะต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน และจะต้องไม่ซ้ำหรือซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะต่าง ๆ

ข้อ ๓๙ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

(๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน

(๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม

(๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๓๒ หรือข้อ ๓๔

(๔) ญัตติตามข้อ ๔๐ ข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ ข้อ ๖๗ ข้อ ๗๓ ข้อ ๑๑๙ ข้อ ๑๓๒

ข้อ ๒๑๑ หรือข้อ ๒๑๓

(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๔๐ เมื่อที่ประชุมสภากำลังปรึกษาญัตติใดอยู่ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใด ส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๔๑ ญัตติตามข้อ ๔๐ (๖) และ (๗) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการ อภิปรายของตน

ข้อ ๔๒ ญัตติตามข้อ ๔๐ (๗) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหรือการให้ นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

(๔) ในการพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามหมวด ๙

(๕) ในการถอดถอนและการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งตามหมวด ๑๐

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๔๔ ญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อ ทำญัตติที่เสนอ

ข้อ ๔๕ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองแสดงการรับรอง โดยวิธียกมือขึ้นพับศีรษะ

ข้อ ๔๖ การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอนญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุ เข้าระเบียบวาระการประชุมและได้ส่งให้สมาชิกแล้ว จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความยินยอม ของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๗ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติม คำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติตามข้อ ๑๒๑

ข้อ ๔๘ การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่

ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนข้อโต้แย้งเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๙ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภาหรือผู้เสนอญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะพิจารณาเห็นเป็นอย่างอื่น

คำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภา หรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนั้นต้องมอบแก่สมาชิก และทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ ๕๐ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีก ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ญัตตินั้นตกไป เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๕๑ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ หรือสมาชิกผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติด้วย

ข้อ ๕๒ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๕๑ ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไป จะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใด ไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๕๓ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๕๔ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ภายในระยะเวลาที่ประธานกำหนด โดยต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่าน หรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภา เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๕๕ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นยุติการอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ ๕๔ ก็ตาม

ข้อ ๕๖ สมาชิกผู้ใดเห็นว่ามี การฝ่าฝืนข้อบังคับและประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานดังกล่าวให้ถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปรายต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธาน

ข้อ ๕๗ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้เอง หรือเมื่อมีผู้ประท้วง หรือตามคำสั่งของประธานตามข้อ ๕๖

ข้อ ๕๘ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

- (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย
- (๒) ที่ประชุมสภาลงมติให้ปิดอภิปราย
- (๓) ที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๕๙ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๐ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ที่ประชุมสภาจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมสภาจะลงมติ เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ ๖๑ ประธานอาจอนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมสภาก็ได้

ข้อ ๖๒ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมสภายืนฟังด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔
การลงมติ

ข้อ ๖๓ ในกรณีที่จะต้องมิตีของสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกทราบ เพื่อแสดงตนก่อนลงมติ

ข้อ ๖๔ การลงมติต้องมีสมาชิกมาแสดงตนครบองค์ประชุม โดยให้ถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้

เสียงข้างมากนั้น ในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีเกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธาน ให้กระทำการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๕ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย เว้นแต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ขอให้กระทำการเป็นการลับจึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภาก็ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๖ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) ยกมือขึ้นพร้อมศีรษะพร้อมกับแสดงบัตรลงคะแนน ผู้เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้แสดงบัตรลงคะแนนสีขาว โดยบัตรลงคะแนนดังกล่าวให้สมาชิกลงลายมือชื่อและหมายเลขประจำตัวสมาชิกกำกับไว้ด้วย

(๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ ตามข้อ ๗๓

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้ จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปปรับบัตรลงคะแนนจากสมาชิกมาเพื่อดำเนินการตรวจนับคะแนนต่อไป

ข้อ ๖๗ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O)

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๒) ให้สมาชิกลงนั่งในที่ที่จัดไว้ และให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษและซองให้แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองแล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมาเพื่อส่งให้แก่กรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการต่อไป และในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกจำนวนห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ข้อ ๖๘ ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๙ ลำดับการลงมตินั้นให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ ๗๐ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติเว้นแต่ที่ประชุมสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗๑ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนนในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตามข้อ ๖๖ (๑) หรือออกเสียงลงคะแนนลับตามข้อ ๖๗ (๑) อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จได้ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๗๒ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมสภาทันที ในกรณีเรื่องใดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้ กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้ประกาศมติต่อที่ประชุมสภาจากผลการออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีตามข้อ ๖๗ (๒) และ (๓) แล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

ข้อ ๗๓ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคนให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้มีการนับใหม่ เว้นแต่คะแนนเสียงมีความต่างกันเกินกว่าสิบคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่มิได้

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวตามข้อ ๖๖ หรือข้อ ๖๗ ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี เว้นแต่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้ กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ ๖๖ (๓) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ ๗๔ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานถามที่ประชุมสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือเป็นการพิจารณาญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สอง โดยคณะกรรมการมีการไม่มีการแก้ไข ให้ถือว่าที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตตินั้น

ข้อ ๗๕ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการลงมติการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด ๔

การสิ้นสุดสมาชิกภาพ

ข้อ ๗๖ เมื่อมีคำร้องขอให้สมาชิกผู้ใดพ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๑๒ ของรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุที่สมาชิกผู้นั้นกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิก หรือมีพฤติการณ์อันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก ให้ประธานสภาแจ้งให้สมาชิกผู้นั้นทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการจรรยาธรรมโดยเร็ว

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภา ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุให้ชัดเจนว่าสมาชิกผู้นั้นได้กระทำการหรือมีพฤติการณ์ใดอันเป็นเหตุที่ให้มีการยื่นคำร้องดังกล่าว

ข้อ ๗๗ ให้คณะกรรมการจรรยาธรรมพิจารณาคำร้องตามข้อ ๗๖ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากประธานสภา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่ประธานสภากำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภา

ข้อ ๗๘ เมื่อประธานสภาได้รับรายงานจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว
ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาโดยเร็ว และบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม
เป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๗๙ ในการพิจารณาของสภาเพื่อพิจารณาให้สมาชิกผู้ใดพ้นจากสมาชิกภาพ
ให้พิจารณาโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ

ในการพิจารณาลับผู้ที่อยู่ในที่ประชุมสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการพิจารณาได้
ก็แต่เฉพาะสมาชิกและผู้ที่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุมสภา และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือ
เครื่องมือสื่อสารใด ๆ เว้นแต่เป็นการบันทึกของสภา

ข้อ ๘๐ การออกเสียงลงคะแนนให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพให้กระทำโดยวิธี
ลงคะแนนลับ

ข้อ ๘๑ เมื่อสภามีมติแล้วให้ประธานสภาแจ้งมติให้ผู้ถูกร้องทราบ

ในกรณีที่สภามีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

ข้อ ๘๒ สมาชิกที่ไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาตามข้อ ๖๓ เกินกว่าหนึ่งในสาม
ของจำนวนครั้งที่มีการแสดงตนเพื่อลงมติทั้งหมดในรอบระยะเวลาเก้าสิบวัน ให้สมาชิกภาพของสมาชิก
สิ้นสุดลงตามมาตรา ๙ (๕) ของรัฐธรรมนูญ วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดของแต่ละรอบระยะเวลา
ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด

กรณีที่สมาชิกไม่แสดงตนเพื่อลงมติดังกล่าวเนื่องจากได้ลาการประชุม
โดยได้รับอนุญาตจากประธานสภา มิให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นไม่แสดงตนเพื่อลงมติ และมีให้นับ
จำนวนครั้งที่มีการแสดงตนเพื่อลงมติที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สมาชิกได้รับอนุญาตให้ลาการประชุม
รวมเป็นจำนวนครั้งที่สมาชิกผู้นั้นไม่ได้แสดงตนเพื่อลงมติตามวรรคหนึ่ง

การอนุญาตให้ลาการประชุมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด
เลขาธิการต้องมีหนังสือแจ้งให้สมาชิกแต่ละคนทราบถึงจำนวนครั้งที่สภามีมติ
และจำนวนครั้งที่สมาชิกคนนั้นได้แสดงตนเพื่อลงมติในรอบสามสิบวันที่ผ่านมา และอาจดำเนินการ
ทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้ใดไม่ได้แสดงตนเพื่อลงมติเกินกว่าจำนวนครั้งที่ได้
กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการแจ้งให้ประธานสภาทราบและให้ประธานสภาแจ้งให้สมาชิกผู้นั้น
และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการสิ้นสุดสมาชิกภาพโดยเร็ว

สมาชิกที่ได้รับแจ้งถึงการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวรรคห้าอาจใช้สิทธิโต้แย้งเป็นหนังสือถึงความถูกต้องของการบันทึกการแสดงตนเพื่อลงมติได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคห้า เพื่อให้ประธานสภาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานสภาถือเป็นที่สุด

หมวด ๕

กรรมวิธีการ

ข้อ ๘๓ สภาอาจตั้งคณะกรรมการให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา หรือตามที่สภามอบหมาย โดยจะกำหนดให้เป็นคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญก็ได้ คณะกรรมการสามัญประกอบด้วยบุคคลซึ่งสภาตั้งจากสมาชิกของสภาเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการวิสามัญจะตั้งจากบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกด้วยก็ได้

ข้อ ๘๔ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย ทั้งนี้ ในการกระทบกิจการของคณะกรรมการ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มที่และอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นสำคัญ

คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินยี่สิบหกคน และให้มีจำนวนสิบหกคณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการการเมือง

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง รวมทั้งการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(๒) คณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาระบบราชการ รวมทั้งการจัดระบบบริหารราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนการป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศ และกิจการทหาร

(๓) คณะกรรมการการกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับ ระบบกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ตลอดจนสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งกิจการตำรวจ

(๔) คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น การพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำกับดูแล การส่งเสริม และการถ่ายโอนภารกิจตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้อง กับการพัฒนาจังหวัดและประเทศโดยรวม รวมทั้งการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

(๕) คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การพัฒนาการศึกษาของชาติ การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา การศึกษาในส่วนสาระการเรียนรู้ การกู้ยืมเพื่อการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนากีฬาของชาติ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรค ของการพัฒนาการกีฬา

(๖) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของประเทศ รวมทั้งนโยบาย ของรัฐบาล ในด้านงบประมาณ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(๗) คณะกรรมการการพลังงาน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพลังงาน การบริหาร การส่งเสริมพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้ง ผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน

(๘) คณะกรรมการการสาธารณสุข

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน รวมถึงปัญหาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและการพัฒนา

(๙) คณะกรรมการการสื่อสารมวลชน การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสารสนเทศ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน การส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กิจการสื่อสารสนเทศ โทรคมนาคม และวิทยุโทรทัศน์

(๑๐) คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ

และผู้ด้อยโอกาส

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชน

(๑๑) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต การแปรรูป และธุรกิจเกษตร รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการพัฒนาการเกษตร

(๑๒) คณะกรรมการการคมนาคม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคม ทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี

(๑๓) คณะกรรมการการต่างประเทศ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทบกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับ

การต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คนไทยโพ้นทะเล สถานการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้น
อันอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๔) คณะกรรมการการแพทย์ยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งศึกษาปัญหาการใช้ การป้องกัน การแก้ไข และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑๕) คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า
การบริการ การส่งออก ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริม
และพัฒนาการพาณิชย์และอุตสาหกรรม ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรคของการพัฒนาการพาณิชย์
และอุตสาหกรรมของไทย รวมทั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและการแรงงาน

(๑๖) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
หรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการ
การอุปถัมภ์ และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น
ภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ไทย
และการท่องเที่ยว

หากมีความจำเป็นสภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพิ่มขึ้นหรือลดจำนวน
คณะกรรมการลงเมื่อใดก็ได้

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสองคณะ
เว้นแต่สมาชิกที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภา ให้ดำรงตำแหน่ง
กรรมการสามัญประจำสภาได้หนึ่งคณะ สำหรับสมาชิกผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการ
สามัญประจำสภาจะดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการสามัญประจำสภาอื่นอีกมิได้

ข้อ ๘๕ การดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๘๔ ให้ที่ประชุมสภา
ตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง และให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความจำนงโดยยื่นต่อ
คณะกรรมการสามัญตามแบบที่คณะกรรมการสามัญกำหนด เพื่อที่จะดำรงตำแหน่ง
ในคณะกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสามคณะโดยเรียงตามลำดับความต้องการ ในกรณีที่
คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดมีสมาชิกยื่นแสดงความจำนงจะดำรงตำแหน่งไว้น้อยกว่า
หรือเกินกว่าจำนวนที่จะมีได้ในคณะกรรมการคณะนั้น ให้ใช้วิธีเกลี่ยโดยหารือกับสมาชิกที่เกี่ยวข้อง
หรือใช้วิธีจับสลาก

การเลือกคณะกรรมการสามัญประจำสภา ให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสามัญตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๘๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในระหว่างคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะต่าง ๆ มีความไม่ชัดเจนหรือมีความซ้ำหรือซ้อนกันอยู่และทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการตามภารกิจ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาว่าจะให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น หรือให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้นร่วมกัน

ข้อ ๘๗ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินยี่สิบแปดคน ประกอบด้วยประธานสภาเป็นประธานคณะกรรมการ รองประธานสภาเป็นรองประธานคณะกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๘๔ วรรคสอง ทุกคณะ คณะละหนึ่งคน ผู้แทนคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน และเลขาธิการเป็นกรรมการ และให้ที่ประชุมสภาเลือกตามข้อ ๘๘ อีกไม่เกินเจ็ดคน

คณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นใดตามที่สภามอบหมายหรือตามที่ประธานสภามอบหมาย

(๒) ติดตามมติและตรวจรายงานการประชุมของสภา

(๓) กระทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอื่นของสภา

(๔) ประสานงานระหว่างสภากับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ศาลองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกิจการของคณะกรรมการ

(๕) ประสานงานกับคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคณะและสมาชิกเกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาเลือกเป็นกรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญตามข้อ ๘๘ ข้อ ๑๓๓ ข้อ ๑๓๘ หรือข้อ ๑๖๖ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและเป็นธรรม

(๖) การประสานงานระหว่างคณะกรรมการซึ่งจะเรียกบุคคลมาชี้แจงตามข้อ ๘๓ และข้อ ๘๔ เพื่อลดภาระของผู้มาชี้แจง

(๗) ดำเนินงานทางด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร การสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการของสภา

(๘) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสภา และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของสภา

(๙) รับคำร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรเพื่อมอบต่อคณะกรรมการการ
คณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

(๑๐) พิจารณาเรื่องที่ประธานสภาส่งให้ตามข้อ ๒๑๖

(๑๑) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของงบประมาณ
และการแปรรูปที่ดินงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๑๒) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ
ให้แก่สมาชิก

(๑๓) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสภา

ข้อ ๘๘ ภายใต้บังคับข้อ ๘๗ การตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ที่ประชุมสภา
เลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ครั้งละหนึ่งชื่อหรือหลายชื่อก็ได้ การเสนอ
ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
หรือร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรี สภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด
แต่ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการกิจการในเรื่องอื่น ๆ ให้ประกอบด้วยบุคคล
ที่มีได้เป็นสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามแต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

การออกเสียงลงคะแนนเลือกกรรมการ ให้สมาชิกออกเสียงลงคะแนน
โดยเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเท่ากับจำนวนกรรมการที่จะเลือกตามวิธีที่ประธานกำหนด

ให้ประธานและเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจนับคะแนน และให้ประธาน
แจ้งผลการตรวจนับคะแนนและประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการในการประชุมครั้งนั้น
หรือครั้งต่อไป

ให้ถือว่าผู้ได้รับการเลือกเป็นกรรมการตามวรรคห้าดำรงตำแหน่งกรรมการ
นับแต่วันที่สภาลงมติเลือก

ข้อ ๘๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญ
เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ หากสภามิได้พิจารณา
โดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชน
เกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด
โดยคำนึงถึงสัดส่วนหญิงและชายที่เหมาะสมและเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภา
กำหนด

ข้อ ๙๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุม

คณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำความในหมวด ๓ การประชุมสภาและหมวดอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๑ ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ แต่มิให้เลือกประธาน คณะกรรมการสามัญประจำสภาจากผู้มีส่วนได้เสียขัดแย้ง มีตำแหน่งหรือฐานะที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น ในกรณีมีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ได้คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามวาระหนึ่ง

ให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตามรายชื่อที่เลขาธิการจัดทำเสนอ

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสามคณะ คณะละไม่เกินสิบคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามแต่จะมอบหมายได้และให้นำข้อบังคับว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานและรองประธานคณะอนุกรรมการตามวาระคดีต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น

ข้อ ๘๒ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานคณะกรรมการหลายคน ให้รองประธานคณะกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ ถ้ารองประธานคณะกรรมการคนหนึ่งไม่มีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการลำดับต่อไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการแล้ว หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการใดมีรองประธานคณะกรรมการคนเดียวให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๓ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติหรือกิจการที่กระทำอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

การนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมการ

ข้อ ๙๔ เพื่อลดภาระผู้มาชี้แจงแก่คณะกรรมการ ให้ประธานคณะกรรมการ ที่ประสงค์จะเรียกบุคคลตามข้อ ๙๓ แจ้งชื่อบุคคล ตำแหน่ง เรื่องที่ขอให้ชี้แจง วันและเวลาที่ขอให้มาชี้แจง ให้เลขาธิการทราบล่วงหน้าสามวัน และให้เลขาธิการแจ้งให้ประธานคณะกรรมการ คณะอื่นทราบ

เมื่อประธานคณะกรรมการคณะอื่น ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏว่ามีกรณีที่คณะกรรมการซึ่งตนเป็นประธานอยู่นั้นกำลัง หรือกำลังจะพิจารณา สอบสวนหรือศึกษา เรื่องนั้นหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น และประสงค์จะเรียกบุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง มาชี้แจงด้วย ประธานคณะกรรมการที่ได้รับแจ้งอาจขอให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการ หรืออาจส่งผู้แทนไปร่วมในการพิจารณาของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีนี้ ให้ถือว่าผู้แทนที่ส่งไปตามวรรคนี้เป็นกรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณา แต่จะลงมติในเรื่องนั้นมิได้

ให้นำความในข้อนี้ไปใช้บังคับแก่การดำเนินการของคณะอนุกรรมการด้วย โดยอนุโลม

ข้อ ๙๕ สมาชิกและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ มีสิทธิเข้าฟังการประชุม คณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ ๙๖ ภายใต้บังคับข้อ ๙๕ ผู้เสนอญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม คณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมาย เป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้ โดยยื่นต่อประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๙๗ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือ คำแปรญัตติแล้วแต่กรณี

ข้อ ๙๘ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัด จนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษ ก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

ข้อ ๙๙ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ ในข้อใดจะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๑๐๐ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๑๐๑ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภา

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๑๐๒ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐๓ ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการใดกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวาระหนึ่ง ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมสภา และที่ประชุมสภา อาจลงมติให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่ แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมสภาจะเห็นสมควร

ข้อ ๑๐๔ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) อายุของสภาสิ้นสุดลง
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิมตามข้อ ๑๐๓
- (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๖) สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๙ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๕ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภา คณะใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างสำหรับคณะกรรมการวิสามัญหากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลงประธานคณะกรรมการวิสามัญจะแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

หมวด ๖

การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี้

ข้อ ๑๐๖ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๒๐ ของรัฐธรรมนูญ ได้หนึ่งชื่อ โดยต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๑๐๗ ในการรับรองของสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเป็นผู้รับรองได้เพียงหนึ่งชื่อ เท่านั้น วิธีการรับรองให้กระทำการเป็นการเปิดเผยโดยการใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๐๘ การออกเสียงลงคะแนนพิจารณาให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีให้กระทำการเป็นการเปิดเผย โดยเลขอาธิการจะเรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล และเมื่อดำเนินการออกเสียงลงคะแนนเสร็จแล้วให้ประธาน ประกาศผลการออกเสียงลงคะแนนให้ที่ประชุมสภาทราบ

ข้อ ๑๐๙ กรณีมีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนน เพื่อลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรืองดออกเสียง โดยการกล่าว “เห็นชอบ” “ไม่เห็นชอบ” หรือ “งดออกเสียง”

มติเห็นชอบ ผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาต้องมีคะแนนเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

หากคะแนนเห็นชอบไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ดำเนินการเสนอชื่อใหม่ตามวิธีการตามข้อ ๑๐๖

ข้อ ๑๑๐ กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนเลือก ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพียงคนเดียว โดยการกล่าวชื่อผู้ที่สมควรได้รับความเห็นชอบจากสภา หรือกล่าวงดออกเสียง และให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภา

แต่ถ้าผู้ใดคะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่หรือมีคะแนนเท่ากัน ให้สมาชิกออกเสียงลงคะแนนเลือกต่อไป จนกว่าจะมีผู้ได้รับ คะแนนสูงสุดและให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภา

ข้อ ๑๑๑ กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนน เลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อเพียงคนเดียว โดยการกล่าวชื่อผู้ที่สมควรได้รับความเห็นชอบจากสภา หรือกล่าวงดออกเสียง และให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภา

แต่ถ้าผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนเลือกใหม่อีกครั้ง โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุด
ดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน
- (๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคน
ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน
- (๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และมีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สอง
เกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้สมาชิกลงคะแนน
ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี
อยู่เป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภา

แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ หรือมีคะแนนเสียงเท่ากันอีก ให้สมาชิกเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) อีก แล้วแต่กรณี
โดยให้ออกเสียงลงคะแนนเลือกต่อไปจนกว่าจะมีผู้ได้คะแนนสูงสุดและให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่รับ
ความเห็นชอบจากสภา

หมวด ๗

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๑๒ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึก
ประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปลักษณะสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการ
แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประธานสภาอาจกำหนด
ระเบียบในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) การสรุปลักษณะสำคัญของร่างพระราชบัญญัติและเหตุผลในการกำหนด
สาระสำคัญนั้นแต่ละเรื่อง
- (๒) การจัดทำตารางการแก้ไขเพิ่มเติมและเหตุผลที่ใช้พิจารณาแก้ไขในวาระต่าง ๆ

ข้อ ๑๑๓ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและ หากเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติไม่ชอบด้วยข้อ ๑๑๒ ให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับ

ข้อ ๑๑๔ ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติซึ่งสมาชิก หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นผู้เสนอนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยคำวินิจฉัยของประธานสภา ให้ถือเป็นที่เด็ดขาด

กรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานสภามีคำวินิจฉัย

ข้อ ๑๑๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๑๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่า จะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามข้อนี้ สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณา พิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวนั้นมาถึงคณะกรรมการ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกัน หลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ หรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ คณะรัฐมนตรีอาจขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติ ตามข้อ ๑๑๖ ก็ได้ โดยให้รอการพิจารณาไว้ก่อนสามสัปดาห์

เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนมาจากคณะรัฐมนตรีพร้อมข้อสังเกต หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งโดยคณะรัฐมนตรีมิได้ส่งร่างพระราชบัญญัติคืนมา พร้อมข้อสังเกต ให้บรรจुर่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๑๘ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ไว้พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๙ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมการที่สภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง
การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้อีกเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรอง
ไม่น้อยกว่าสิบคนและที่ประชุมสภานุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้ง
คณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

คณะกรรมการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิมได้
แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๒๐ ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งนั้น
สภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๒๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการที่สภาตั้งสมาชิกผู้ใด
เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธาน
คณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ไว้พิจารณา เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น
ทั้งนี้ หากวันสุดท้ายของกำหนดเวลาแปรญัตติเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการ
หรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของกำหนดเวลา
แปรญัตติ

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการ
กำหนด

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับ
หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๒๒ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอ
ร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา
รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ
มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติ
ของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ
ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ควรทราบหรือควรปฏิบัติ
ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา
และให้นำความในข้อ ๑๐๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๓ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ
และในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง
ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะ

เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาและให้ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของประธานสภา และต้องส่งคืนกลับมายังสภาในสัปดาห์วันนับแต่วันที่มามีกรณีดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๔ เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงานของ คณะกรรมการตามข้อ ๑๒๒ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไปโดยให้บรรจผู้ชำระเป็ยบ วาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๒๕ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมสภาประกอบกันเป็นคณะกรรมการ และประธานมีฐานะ เป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้นคณะกรรมการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมารวมกันไป

ข้อ ๑๒๖ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณา เสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่คณะกรรมการมีการแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนกรณีที่มีการสงวนคำแปรญัตติหรือการสงวนความเห็น ให้อภิปรายได้เฉพาะผู้แปรญัตติ ที่ได้สงวนคำแปรญัตติหรือกรรมการที่ได้สงวนความเห็นไว้เท่านั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมสภา จะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณา เรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๗ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๖ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณา ทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๒๘ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

ข้อ ๑๒๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมสภาลงมติว่า สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๓๐ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือลงมติในวาระที่สามไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๓๑ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาลงมติในวาระที่สาม สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๓๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภาให้ความเห็นชอบแล้ว และให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตามข้อ ๑๓๑ มีข้อความผิดพลาด และสมควรได้รับการพิจารณาทบทวนอีกครั้งก่อนทรงลงพระปรมาภิไธย ประธานสภาอาจขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้อีกครั้งหนึ่ง หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ที่มีอยู่ในวันประชุมก็ให้ดำเนินการได้

การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอให้นำกลับมาทบทวน และให้เหตุผลที่ชัดเจน

การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภา โดยคณะกรรมการเต็มสภา เสร็จแล้วจึงให้ดำเนินการตามข้อ ๑๒๕ ถึงข้อ ๑๓๑ ต่อไป

ข้อ ๑๓๓ ในกรณีที่เป็นการศึกษาร่างกฎหมายตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญในวาระที่สอง หากมิใช่เป็นการพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นพิจารณา ประกอบด้วยผู้ที่เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติหรือกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ ๑๓๔ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน ประธานสภาอาจกำหนดระเบียบให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในร่างพระราชบัญญัติที่สภาหรือคณะกรรมการพิจารณาก็ได้

หมวด ๘

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๓๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี และผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ ๑๓๖ ให้นำความในหมวด ๗ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับกับการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๙

การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อ ๑๓๗ เมื่อมีกรณีที่สภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย สภาอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้น เป็นกรณี ๆ ไป

การตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำให้เสร็จครบทุกรายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว หากคณะกรรมการยังดำเนินการตรวจสอบรายใดไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าคณะกรรมการไม่มีความเห็นสำหรับรายนั้น

ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายใดบัญญัติให้สภาเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง แต่ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งรายชื่อผู้สมควรได้รับเลือกไว้ สภาอาจแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญตามวรรคหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอรายชื่อ พร้อมทั้งตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลที่เห็นสมควรเป็นจำนวนสองเท่า ของจำนวนที่ต้องเลือก เพื่อเสนอต่อสภาภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

ข้อ ๑๓๘ การตั้งกรรมการสามัญตามข้อ ๑๓๗ ให้ตั้งจากสมาชิกที่คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอชื่อ มีจำนวนไม่เกินห้าคน จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมสภาตั้งจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาเสนอจากกรรมการคณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน

ข้อ ๑๓๙ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย คณะกรรมการอาจเรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานอันจำเป็นจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการมีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย มาให้ข้อเท็จจริง หรือชี้แจงเกี่ยวกับประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ประสงค์จะทราบ หากปรากฏว่ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริง

อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย และข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมายมีสิทธิชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อความเป็นธรรม

ข้อ ๑๔๐ การประชุมคณะกรรมการให้กระทำการลับ โดยผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔๑ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่เสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานต่อประธานสภา

รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ และให้ระบุข้อมูลหรือข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอันจำเป็น พร้อมรายละเอียดเป็นรายบุคคล

ข้อ ๑๔๒ เมื่อประธานสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๑๔๑ แล้ว ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้เลขาธิการจัดส่งเฉพาะระเบียบวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกโดยไม่ต้องจัดส่งรายงานลับของคณะกรรมการดังกล่าวไปด้วย

ข้อ ๑๔๓ ในการประชุม ให้คณะกรรมการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภา โดยให้เลขาธิการแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการให้แก่สมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมสภา สำเนารายงานลับดังกล่าว สมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

ก่อนนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการร้องขอต่อที่ประชุมสภาเพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

ในกรณีที่ได้มีการประชุมลับ ให้ประธานสภาสั่งการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ถ้ามี และให้เลขาธิการส่งรายงานลับตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาก่อนว่าจะสมควรเปิดเผยหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นว่าไม่สมควรเปิดเผย ให้เลขาธิการแยกรายงานลับดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมและเก็บรักษาไว้ โดยจะเปิดเผยมิได้

ข้อ ๑๔๔ เมื่อที่ประชุมสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของคณะกรรมการต่อเลขาธิการในที่ประชุมสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป โดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย เป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

ข้อ ๑๔๕ ให้นำความในหมวด ๕ ว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับกับการดำเนินการของคณะกรรมการโดยอนุโลม เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในหมวดนี้

หมวด ๑๐

การถอดถอนและการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง

ส่วนที่ ๑

การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๔๖ ในส่วนนี้ คำว่า

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องขอถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำรายงานเสนอสภาว่าข้อกล่าวหาไม่มูล

“ผู้ดำรงตำแหน่ง” หมายความว่า บุคคลผู้อาจถูกถอดถอนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“คู่อริ” หมายความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูกกล่าวหา

ข้อ ๑๔๗ เมื่อมีคำร้องขอถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ออกจากตำแหน่ง ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๔๘ เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องขอถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๓ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๙ เมื่อประธานสภาได้รับรายงาน เอกสาร และความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติชี้มูลว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ประธานสภานัดประชุมนัดแรก โดยบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานเอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อกำหนดวันแถลงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๑๕๔ และพิจารณาคำขอเพิ่มเติมพยานหลักฐานตามข้อ ๑๕๕

กรณีมีข้อกล่าวหาในมูลความผิดเดียวกันจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ถูกกล่าวหาสามารถมอบอำนาจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้แทนเพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ได้

ข้อ ๑๕๐ ให้ประธานสภามีคำสั่งให้แจกสำเนารายงานพร้อมเอกสารที่มีอยู่ และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้แก่สมาชิกและผู้ถูกกล่าวหาเพื่อศึกษาล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนถึงวันประชุมนัดแรกตามข้อ ๑๔๙ เว้นแต่เอกสารที่เป็นหลักฐาน มีจำนวนมาก ให้สมาชิกหรือผู้ถูกกล่าวหาตรวจดูได้ที่ห้องเก็บหลักฐานซึ่งสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภาจัดไว้

สมาชิกหรือผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิขอคัดสำเนาเอกสารที่เป็นหลักฐาน เว้นแต่ เป็นเอกสารลับ หรือเป็นเอกสารที่ไม่ควรเปิดเผย

การคัดสำเนาเอกสารตามวรรคสอง ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเลขาธิการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดทำบัญชีเอกสารเป็นลำดับให้ชัดเจน

ให้สมาชิกและผู้ถูกกล่าวหาส่งคืนสำเนารายงานพร้อมเอกสารที่ได้รับแจก ตามวรรคหนึ่งคืนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันเสร็จสิ้นการประชุม เพื่อลงมติถอดถอนหรือไม่ถอดถอน

ข้อ ๑๕๑ เอกสารทุกฉบับที่ใช้ประกอบการประชุมของสภาหรือที่เป็นหลักฐาน ในเรื่องที่พิจารณาถอดถอน ให้ถือว่าเป็นเอกสารที่ไม่เปิดเผย เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะมีมติ เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๕๒ ในการพิจารณาของสภาเพื่อถอดถอนบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้พิจารณา โดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ

ในการพิจารณาลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมสภา หรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการพิจารณา ได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก คู่กรณี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุมสภา และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

ข้อ ๑๕๓ ในการพิจารณาของสภาให้ยึดสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก รวมทั้งให้พิจารณาหลักฐานและเหตุผลในข้อกล่าวหาที่ชี้มูลว่าเป็นความผิดเป็นข้อ ๆ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๕๔ ในวาระเริ่มแรกของการพิจารณาให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิแถลงเปิดสำนวนตามรายงานและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายหลังจากนั้น ให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้แทนมีสิทธิแถลงคัดค้านโต้แย้งคำแถลงเปิดสำนวนหรือรายงานพร้อมความเห็น ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่มีการซักถาม

เมื่อการแถลงตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นลง ให้ที่ประชุมสภาพิจารณาว่าควรมีการซักถาม ในประเด็นใดเพิ่มเติม โดยพิจารณาตามญัตติของสมาชิกที่เสนอล่วงหน้าก่อนวันประชุม

หากที่ประชุมสภามีมติให้มีการซักถามในประเด็นปัญหาใด ให้ตั้งคณะกรรมการธิการ ซักถามขึ้นคณะหนึ่ง โดยนำข้อบังคับข้อ ๑๓๗ และข้อ ๑๓๘ มาใช้บังคับและต้องกำหนดให้มีการประชุมเพื่อซักถามผู้เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันโดยต้องแจ้งมติให้คู่กรณีทราบโดยพลัน

การซักถามตามวรรคสามให้อยู่ในประเด็นที่ที่ประชุมสภากำหนด และกระทำ โดยคณะกรรมการธิการซักถามเท่านั้น

ข้อ ๑๕๕ ในการพิจารณาของสภา ห้ามมิให้นำเอกสารหรือพยานอื่น ๆ นอกจาก พยานเอกสารตามข้อ ๑๕๓ มาสอบเพิ่มเติมให้มากขึ้นกว่าที่ปรากฏในสำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็นพยานเอกสารหรือพยานวัตถุสำคัญที่ผู้ถูกกล่าวหาได้นำเข้าสู่การพิจารณาในชั้นไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ยอมรับหรือไม่ยอมนำเข้าสู่การพิจารณา ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่าตนไม่สามารถทราบได้ว่าต้องนำพยาน ดังกล่าวมาแสดงเพื่อประโยชน์ของตน หรือไม่ทราบว่าพยานดังกล่าวได้มีอยู่

การขอเพิ่มเติมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมสภา โดยให้ยื่นคำขอก่อนการประชุมนัดแรกตามข้อ ๑๔๙ ไม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๑๕๖ ให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นคำขอแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ ต่อที่ประชุมสภาได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันแถลงเปิดสำนวนเสร็จสิ้น

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจาต่อที่ประชุมสภา ให้ประธานสภานัดประชุมเพื่อรับฟังคำแถลงการณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ หากมี การแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจาของทั้งสองฝ่าย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นฝ่ายแถลงก่อน

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอแถลงการณ์เป็นหนังสือ ให้ผู้ขอยื่นคำแถลงการณ์ปิดสำนวน เป็นหนังสือต่อประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๕๗ ให้ประธานสภาเรียกประชุมเพื่อลงมติถอดถอนหรือไม่ถอดถอน ภายในสามวันนับแต่วันแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจา หรือวันพ้นกำหนดให้ยื่นคำแถลงการณ์ ปิดสำนวนเป็นหนังสือ

ข้อ ๑๕๘ การออกเสียงลงมติตามข้อ ๑๕๗ ให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ให้เลขาธิการจัดให้มีการลงคะแนนในคูหา โดยมีกล่องใส่บัตรลงคะแนน และจัดเตรียมบัตรลงคะแนน ที่ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา จากนั้นให้เลขาธิการขานชื่อสมาชิกเพื่อรับบัตรลงคะแนนที่หน้าคูหาลงคะแนน แล้วเข้าลงคะแนนในคูหาไปโดยลำดับ โดยให้สมาชิกกาเครื่องหมายกากบาท (x) ในช่องที่กำหนดว่า ถอดถอนหรือไม่ถอดถอน และเมื่อลงคะแนนเสร็จแล้วจึงเริ่มนับคะแนน

มติของสภาในการถอดถอนให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๕๙ ให้ประธานจัดให้มีการจับสลากเพื่อคัดเลือกสมาชิกจำนวนสิบคน เป็นกรรมการผู้ดำเนินการลงคะแนนและตรวจนับคะแนน

การนับคะแนนให้ขานคะแนนว่า “ถอดถอน” หรือ “ไม่ถอดถอน” พร้อมทั้งชูบัตรลงคะแนนโดยเปิดเผยให้ผู้อยู่ในที่ประชุมสภาได้เห็นด้วย

ข้อ ๑๖๐ เมื่อสภามีมติแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งมติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี รวมทั้งเลขานุการคณะรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบโดยทันที

ข้อ ๑๖๑ นับแต่เมื่อประธานสภาได้มีคำสั่งตามข้อ ๑๕๐ เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นการออกเสียงลงมติถอดถอนตามข้อ ๑๕๘ สมาชิกจักต้องวางตนเป็นกลางและเที่ยงธรรม ไม่กล่าวหรือแสดงไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งข้อความหรือความเห็นอันจะทำให้การพิจารณาและการวินิจฉัยของที่ประชุมสภาต้องเสียความยุติธรรมไป เช่น

- (๑) วิพากษ์ต่อสาธารณะในลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อความเป็นกลางในเรื่องที่พิจารณาถอดถอน
- (๒) ให้ความเห็นต่อสาธารณะ โดยประสงค์จะบ่งบอกให้ทราบได้ว่าตนจะมีมติเช่นใด
- (๓) ให้ความเห็นในหมู่สมาชิกอันเป็นการแสดงผิดจากข้อเท็จจริงแห่งการพิจารณา หรือเป็นการวิพากษ์โดยไม่เที่ยงธรรม ยังผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ชักจูงหรือชี้แนะให้สมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดมีมติไปในทางใดในลักษณะที่เสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิก

ส่วนที่ ๒

การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายอื่น

ข้อ ๑๖๒ การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายอื่น ให้นำความในส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ มติของสภาในการลงมติถอดถอนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๓

การให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๖๓ ในส่วนนี้ คำว่า

“ผู้ร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิร้องขอให้สภามีมติให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือตามที่กฎหมายอื่น กำหนด

“ผู้ถูกร้อง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งที่สภาอาจมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือตามที่กฎหมายอื่น กำหนด

ข้อ ๑๖๔ การยื่นคำร้องต่อประธานสภาเพื่อให้สภามีมติให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง จะต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ ที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และลงลายมือชื่อผู้ร้องโดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อ และต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง ของผู้ถูกร้อง และการกระทำหรือพฤติกรรมที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง เป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจน รวมทั้งระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่สภา จะดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาต่อไปได้

เมื่อมีคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๖๕ เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการตรวจสอบ และพิจารณาว่าคำร้องถูกต้องและครบถ้วนตามที่กฎหมายและข้อ ๑๖๔ นั้นกำหนดหรือไม่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบเพื่อขอขยายระยะเวลา ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานสภา จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๖๖

หากปรากฏว่าคำร้องไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายและข้อ ๑๖๔ นั้น กำหนด ให้ประธานสภาส่งคำร้องดังกล่าวไปยังผู้ร้องเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานสภา ในกรณีที่ประธานสภาได้รับคำร้องที่ได้แก้ไข ให้ตรวจสอบ คำร้องดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในกรณีที่เห็นว่าผู้ร้องได้แก้ไขถูกต้องครบถ้วนให้ประธานสภา

จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๖๖ แต่หากเห็นว่าคำร้องนั้นมีได้แก้ไขให้ถูกต้อง หรือครบถ้วน ให้ประธานสภาส่งคำร้องคืนให้แก่ผู้ร้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำคำร้อง การดำเนินการตรวจสอบ การพิจารณา คำร้อง และการแจ้งผลการตรวจสอบกรณีคำร้องไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๖๖ เมื่อมีกรณีที่สภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง ให้สภามีมติ ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกิจการที่เกี่ยวข้อง หรือตั้งคณะกรรมการสามัญ หรือตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาสอบข้อเท็จจริงตามคำร้อง

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม ในการพิจารณาสอบข้อเท็จจริงของ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องมีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาหรือแถลงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับกรณีดังกล่าว รวมทั้งสามารถอ้างตนเองและพยานหลักฐานอื่นเป็นพยานได้ ตามที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเห็นสมควร

เมื่อที่ประชุมสภามีมติให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ตามวรรคหนึ่งดำเนินการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ และจัดทำรายงานสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็น แล้วเสนอไปยังประธานสภาโดยเร็ว

ข้อ ๑๖๗ เมื่อประธานสภาได้รับรายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ แล้ว ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุม เพื่อพิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับรายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็น จากคณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ และบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ให้ประธานสภามีคำสั่งให้แจกสำเนารายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ ให้แก่สมาชิก เพื่อศึกษาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า สิบห้าวัน เว้นแต่เอกสารที่เป็นหลักฐานมีจำนวนมากให้สมาชิกตรวจดูได้ที่ห้องเก็บหลักฐาน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดไว้

เอกสารทุกฉบับที่ใช้ประกอบการประชุมของสภาหรือที่เป็นหลักฐานในเรื่อง การให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง ให้ถือเป็นเอกสารที่ไม่เปิดเผย เว้นแต่ที่ประชุมสภามีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๖๘ ในการพิจารณาของสภาเพื่อให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง ให้พิจารณา โดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ

ในการพิจารณาลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมสภา หรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟัง การพิจารณาได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และผู้ได้รับอนุญาตจากที่ประชุมสภา และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

ข้อ ๑๖๙ เมื่อที่ประชุมสภาได้พิจารณารายงานการสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๖๗ แล้ว เห็นว่าประเด็นใดยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้ประกอบการพิจารณาลงมติให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งได้ ที่ประชุมสภาอาจมีมติให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ สอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้

หากที่ประชุมสภามีมติให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ สอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จและจัดทำ รายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็นไปยังประธานสภาโดยเร็ว

หากที่ประชุมสภาพิจารณาแล้ว เห็นว่ารายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสารและ ความเห็นของคณะกรรมการตามข้อ ๑๖๖ สมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้ประกอบการพิจารณาลงมติ ให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งได้ ให้ที่ประชุมสภามีมติกำหนดวันลงมติโดยเร็ว

ข้อ ๑๗๐ การลงมติให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง ให้นำความในข้อ ๑๕๘ และข้อ ๑๕๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗๑ มติของสภาในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายนั้น กำหนด

ข้อ ๑๗๒ เมื่อสภามีมติแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งมติให้ผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบโดยทันที

ข้อ ๑๗๓ นับแต่เมื่อประธานสภาได้รับรายงานการสอบข้อเท็จจริง เอกสาร และความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๖๗ เป็นต้นไป จนเสร็จสิ้นการลงมติตามข้อ ๑๗๐ ให้นำความในข้อ ๑๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การให้ความเห็นชอบให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๗๔ เมื่อมีกรณีที่สภาจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบให้บุคคล พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยองค์การอัยการและพนักงานอัยการ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด ให้นำความในข้อ ๑๖๖ ถึงข้อ ๑๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยสภาจะตั้งคณะกรรมการ ขึ้นทำหน้าที่หรือไม่ก็ได้

หมวด ๑๑

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๗๕ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญ
ต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบทที่ประกอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
- (๓) บทที่วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้กำหนดโดยชัดเจน
การแก้ไขเพิ่มเติมหรือการยกเลิกมาตราใดของรัฐธรรมนูญให้ระบุมตราที่ต้องการ
แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ ๑๗๖ เมื่อประธานสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจากคณะรัฐมนตรี
และคณะรักษาความสงบแห่งชาติแล้ว ให้บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระ
การประชุมโดยเร็ว

ให้สภาพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ตามวรรคหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

มติให้ความเห็นชอบต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่

เมื่อสภามีมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้คณะรัฐมนตรีและคณะรักษาความสงบแห่งชาติทราบ

ข้อ ๑๗๗ ในกรณีที่สภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ให้ประธานสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังคณะรัฐมนตรี
และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว
หรือไม่ หากเห็นชอบด้วย ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๗๔ ต่อไป

ข้อ ๑๗๘ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สภาไม่เห็นชอบด้วยตามข้อ ๑๗๖
วรรคสอง และร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมและคณะรัฐมนตรี
และคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่เห็นชอบด้วยตามข้อ ๑๗๗ ให้เป็นอันตกไป

ข้อ ๑๗๙ เมื่อสภาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือคณะรัฐมนตรี
และคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ของสภาแล้ว ให้ประธานสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายต่อไป

หมวด ๑๒
การตั้งกระทู้ถาม
ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑๘๐ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ

- (๑) กระทู้ถามสด
- (๒) กระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๘๑ กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ ๑๘๒ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำหรือเรื่องทำนองเดียวกันกับกระทู้ถาม

ซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

- (๕) เป็นการให้ผู้ตอบกระทู้ถามออกความเห็น
- (๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ
- (๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๑๘๓ กระทู้ถามตามข้อ ๑๘๒ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้

ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป
จากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๘๔ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้
และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินสามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุม
จำนวนมาก ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสด
และกระทู้ถามทั่วไป

การถามและการตอบกระทู้ถามในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดระยะเวลา
ไม่เกินสองชั่วโมง

ข้อ ๑๘๕ การตอบกระทู้ถาม ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย
ให้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบ เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้น

ไม่อยู่หรือติดราชการสำคัญ จะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา ก่อนถึงระเบียบวาระการพิจารณากระทู้ถาม

ในการตอบกระทู้ถาม นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภา หรือแจ้งล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๘๖ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

การตอบกระทู้ถามของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘๗ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้ และเมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามขอเลื่อนการถามกระทู้ถาม ไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภา ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๘๘ กระทู้ถามใดที่สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลงให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๘๙ กระทู้ถามใดที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรียังไม่ได้ตอบให้เป็นอันตกไป เมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒

กระทู้ถามสด

ข้อ ๑๙๐ การตั้งกระทู้ถามสด สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถาม ก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่จะถาม พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่

ข้อ ๑๙๑ ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงสามกระทู้ ในจำนวนสามกระทู้นี้หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป

เรื่องใดที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่เข้าลักษณะกระทู้ถามสดตามข้อ ๑๙๐ หรือไม่อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม หรือมิได้มีการถามตอบด้วยเหตุอื่นใด ที่มีใ้การขอเลื่อนการตอบของรัฐมนตรีให้เป็นอันตกไป หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามสดอยู่ก็ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป

ข้อ ๑๙๒ กระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๙๐ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๙๑ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสดและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบทราบ

ข้อ ๑๙๓ กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง

ข้อ ๑๙๔ ในระหว่างการถามกระทู้ถามสด หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๘๒ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม

ส่วนที่ ๓

กระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๙๕ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ ๑๙๖ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๘๒ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๘๓ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน

กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถาม ให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๑๙๗ ให้บรรจุกฎถามเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๙๖ วรรคสอง

การตั้งกระทู้ถามทั่วไปตามข้อ ๑๙๕ ในการประชุม ให้บรรจุกฎถามลำดับแรก ของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา

ข้อ ๑๙๘ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทั่วไปคนเดียวเกินถามเกินกว่า หนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ ๑๙๙ กระทู้ถามที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบในที่ประชุมสภาแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น และประธานอนุญาต

หมวด ๑๓

การเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๒๐๐ การขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน สมาชิกทั้งหมด ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยระบุให้ชัดเจนว่าจะให้คณะรัฐมนตรี แดลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาสำคัญในเรื่องใด

ให้ประธานสภาแจ้งการขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี ตามวรรคหนึ่งไปยังนายกรัฐมนตรีและให้บรรจุกฎเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๒๐๑ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แกลงข้อเท็จจริงในเรื่องที่ขอเปิดอภิปราย เพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีแล้ว สมาชิกมีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้

ข้อ ๒๐๒ รัฐมนตรีเท่าที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถาม

รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามและอภิปรายในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถาม ข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๒๐๓ ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความ ในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๔

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ข้อ ๒๐๔ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาตามมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๒๐๕ ในการเปิดอภิปรายให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ การอภิปรายมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๕

การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา

ข้อ ๒๐๖ เมื่อคณะรัฐมนตรีเสนอหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ให้สภาพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบหนังสือสัญญาตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

ข้อ ๒๐๗ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามข้อ ๒๐๖ สภาอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบก็ได้ และให้นำความในหมวด ๕ กรรมการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๖

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๒๐๘ สถานที่ประชุมสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีใช้สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่สภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมสภา

การแต่งกายของสมาชิกนั้น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิก หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๒๐๙ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม สภาครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจ สั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณที่ประชุมสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้ และความในข้อนี้ไม่ถือเป็นเหตุ แห่งการไม่แสดงตนเพื่อลงมติในที่ประชุมสภาตามข้อ ๖๓

ข้อ ๒๑๐ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภาตลอดจนมารยาท ของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไป ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

หมวด ๑๗

บทสุดท้าย

ข้อ ๒๑๑ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุม สภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้งดใช้ ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๒๑๒ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ของสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๒๑๓ ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัย โดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๒๑๔ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ และต้องมี บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำความในหมวด ๗ การเสนอและการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑๕ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานแจ้งต่อที่ประชุมสภาในโอกาสแรกที่มีการประชุม

ข้อ ๒๑๖ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจง ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อประธานสภา ตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องมีข้อความเป็นข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิด อาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องขอดังกล่าว ให้ส่งคำร้องขอนั้นไปยังคณะกรรมการการ วิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นการด่วนเพื่อที่คณะกรรมการการจะได้พิจารณาคำร้องขอ ดังกล่าวต่อไปและให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ เพื่อประธานสภาจะได้ดำเนินการต่อไป

ให้เลขาธิการดำเนินการโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณา คำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๒๑๗ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก รวมทั้ง

(๑) จัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อการพิจารณาหรือเผยแพร่ของสภา ให้อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๒) จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิก ซึ่งเป็นคนพิการหรือผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างเต็มศักยภาพ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๑๘ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้ว ก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อน วันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๑๙ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมการโดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีการตราและประกาศใช้ ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการแล้ว

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สภาตั้งคณะกรรมการ ยกร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการตั้งคณะกรรมการจริยธรรมให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่คณะกรรมการจริยธรรมไปพลางก่อน

ข้อ ๒๒๐ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุม ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบท แห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒๒๑ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ราชการฝ่ายรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และให้เลขาธิการ วุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พรเพชร วิชิตชลชัย

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

